

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Vizitatori neînfruncoți nu se primesc. — Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Lux, Augenthaler & Emeric Leiser, Heinrich Schalek, A. Oppel, Nachf., Anton Oppel.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII. Erzshöbet-körszt.).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie armonioasă pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după taxă
și învoială. — RECLAME pe
pagina 5-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 3 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un esemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 67.

Brașov, Sâmbătă 23 Martie (5 Aprilie).

1902.

Cine a spart solidaritatea?

I.

Dacă ar fi să fie după placul celor din vechea însoțire „tribunistă“, atunci veteranul organ al Românilor, „Gazeta Transilvaniei“, dimpreună cu proprietarul său și cu toți susținătorii, amicii și aderenții săi, ar trebui să se ascundă în pământ de rușine, că a cutezat a se îndoi în lealitatea și capacitatea unor „politiciani“ de ocazie, cari au esplotat ani de arândul în interesul lor egoistic buna credință a publicului român naționalist.

Orî cât de mult au dorit și s'au opintit însă acești omeni de tristă figură și amintire să găsească vre-un motiv pentru a pute învinui și discredită „Gazeta“ și pe proprietarul ei — inzadar! Timp de zece ani, în care cu-o extremă înverșunare au umblat pe toate cărările să submineze organul nostru, ei nu s'au putut acăta decât de seria de articoli „La situațiune“, publicați două luni după conferința dela 1902, prin cari s'au descoperit machinațiunile lor atât de păgubitoare solidarității naționale. Ei afirmă, că prin critica dreptă și obiectivă a atitudinii matadorilor lor intrați în comitetul central al partidului, „Gazeta“ nu ar fi lucrat în favorul, ci în contra solidarității.

Vor fi vre-o șapte ani, de când proprietarul fôiei noastre, convenind c'un tînăr, care nu de mult absolvase studiile sale academice și venise la Brașov și care pe atunci se lăuda a fi „mare tribunist“, a trebuit să-și audă multe dela el din cauza articolelor „La situațiune“. După-ce l'a lăsat să-și spună tot oftul, proprietarul „Gazetei“ convinsându-se din vorbele lui, că n'are nici idee de cuprinsul acelor articoli și că tot ce a aflat despre ei a împrumutat din bîrfiturile „Tribunei“ de atunci, l'a întrebat scurt și hotărît: „D-ta ai cetit articolii

aceștia?“ și a primit răspunsul lămurit: „Nu i-am cetit!...“

Firesce că după această mărturisire, a trebuit să înceteze orice altă discuție și tabloul, ce a urmat, s'a caracterizat numai prin fisonomia surprinsă, ce-o făcea domnul despre care vorbim, când i-s'a spus, că e cam mare îndrăsnela de-a critica articoli, pe cari nu i-ai cetit nici-odată.

Și cu aceeași competență, cu care a criticat acest tînăr cărturar din Brașov articolii noștri, i-au criticat și îi critică toți câți au sorbit din băutura cea falsificată și veninosă, ce le-o serviau și servesc cei din gașca „tribunistă“.

Era o cestiune de existență pentru aceștia de a acoperi rușinosul lor faliment, ce a urmat așa de curînd, după-ce le-a succes a compromite cauza Memorandului. De aceea nu pot ierta nici-odată „Gazetei“, că a demascat jocul lor frivol cu cele mai sfinte interese românesce, admoniându-i de cu vreme să se întorcă, căci de nu, vor păți-o rău de tot. Din nenorocire, cum se întâmplă în casuri analoage pretutindenî, unde lipsese conștiința responsabilității nu au suferit atât cei vinovați, cât mai mult cei nevinovați, a suferit partidul și cauza noastră națională.

Dacă le-ar fi dat mâna matadorilor de atunci ai „grupului tribunist“, ei de sigur ar fi făcut în Aprilie 1892 cu „Gazeta“, ceea-ce a făcut junimea universitară maghiară în Clușiu cu opt ani mai înainte, și ar fi ars-o în piața cea mare a Sibiiului. Așa de mult i-au supărat articolii „La situațiune“, în cari s'a dovedit cu calm și perfectă obiectivitate, că ei au fost nenorociți, cari au uneltit încă cu ani înainte contra solidarității din sinul nostru și cari la conferința din 1892 și prin manoperele lor după conferință, lucrau pe față pentru a provoca scisiunea în partid.

Ce n'au făcut acești aventurierii politici și ce n'ar fi mai făcut pen-

tru a ajunge țări și mari în comitetul partidului și pentru a-și salva situațiunea compromisă prin faptul, că diarul, de care erau legate toate speranțele lor, se afla în lichidare.

Șese ani întregi au uneltit pentru a-se face stăpâni pe ceea ce numesc ei „mișcarea memorandistă“. În acest interval ei au înegrit și înresultat pe toți bărbații noștri cu merite și cu vadă de-arîndul, numai ca să potă ajunge „ghinerar“ în „campania“ memorandistă o nulitate în ale politice, cum era administratorul și casierul fôiei lor.

Croații și Papa. De când cu cunoscuta rezolvare a cestiunii institutului *San-Girolamo* în favorul Dalmatinilor, Croații par a fi foarte amărîți în contra Papei. Din *Agram* se anunță, că clerul de acolo agită viu, ca din Croația, Slavonia, Bosnia și Dalmația nici o societate de pelerini să nu mîergă la Roma pentru a felicita pe Papa. — Tot din *Agram* se telegrafiază, că episcopul din Dalmația a adresat episcopilor din Croația invitarea să opună rezistență pasivă hotărîrii privitoare la institutul *San-Girolamo*. Conform cu acesta nu s'ar trimite în institut nici un elev și canonicii de acolo vor fi rechematei la parohiile lor.

Intr'aceea e semnificativ faptul, că principele Muntenegrului a trimis Papei o telegramă în care l'a felicitat din incidentul jubileu și pentru norocoasă rezolvare a afacerii *San-Girolamo*. Papa i-a mulțumit printr'o scrisore autografă.

Situația în Balcani. Cercurile cari stau aprôpe de guvernul rusesc, sunt de părere, că îngrijirile din cauza situațiunii în Macedonia, sunt prea esagerate. Guvernul turcesc dispune de mijloace suficiente, de a reprima orice mișcare. Afară de acesta, puterile în primul loc interesate (Rusia și Austro-Ungaria) *fac presiune asupra Bulgariei*, căreia i-au declarat, că la cas de lipsă vor părăsi rolul pasiv. „*Times*“ dice, că mișcarea Macedonenilor și Albanesilor o face și mai actuală faptul, că ministru-președinte bulgar *Danev* a

fost primit în audiență de Țarul Nicolae. Audiența a durat mult. *Danev* a vizitat și pe *Pohjedonoscev*, curatorul suprem al sf. Sinod.

Tractările din Africa-de-Sud n'au mai făcut nici un pas înainte. Scirile asupra lor sunt foarte contradicțoare. Englesii își dau silința să-și acopere starea de strimtorare în care se găesc, prin aceea, că-i presentă pe conducătorii buri ca certai și desbinați. Așa despre Krüger și Leyds dice, că n'ar fi învoii de loc cu Schalk-Burger, Reitz, Botha și Dewet. Apucătura acesta englesă se face, pôte, ca mâne poimâne odiul nesuccesului tractărilor să fie aruncat asupra Burilor. Scirile din isvor bur susțin însă tocmai contrarul. Din *Bruxella* se telegrafiază, că afară de Krüger toți conducătorii buri s'au întrunit la agenția transvaaliană de acolo și au hotărît unanim, de a nu încheia pace, decât cu condiția independenței și amnestierii resculațiilor din Capland. Conducătorii buri așteptă să le sosască în timp de 8 zile sciri importante din Africa-de-Sud.

Conferențele din Viena.

Cele ce se petrec în conferențele ministeriale comune din Viena interesază cu drept cuvînt opinia publică din ambele emisfere ale monarhiei.

Marți și Miercuri au fost între reprezentanții oficioși ai celor două state dualiste negocierii importante asupra afacerilor comune, și anumit în două direcțiuni: pregătirea budgetului comun, ce se va înainta spre desbatere delegațiunilor, și discuțiunii asupra cestiunilor privitoare la pactul economic austro-ungar.

Care e rezultatul conferențelor din cele două zile, nu se scie pozitiv. Se dice însă, că în ce privește budgetul comun, delegațiunile din anul acesta nu vor debata noua montare a artileriei, ce s'a plănuit. Cei doi miniștri de finanțe au respins pretensiunea acesta de *astă-dată* pe motiv, că ministru comun de răboi nu pôte se spună apriat, care este suma necesară pentru realizarea acestei reforme militare.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Impresii și amintiri.

XIV.

— Să mergem în Lozna, dice eu fratelui meu a doua zi de Crăciun, să vedem pe sora noastră, care este măritată acolo.

— Să mergem cu toții, răspuse fratelui meu. Vine și Veronica.

De câte ori am trecut eu Someșul și am traversat partea hotarului, numită „peste apă“ și care aparține tot comunei noastre!

Altfel e însă vara, când mergi pe cărarea de printre „mălaie“, de nu te vești din ele.

Acuma e desolație, hotarul este gol, numai inima este plină de dorul reverii.

Și mă gândiam la un prietin, care s'a născut în Lozna și care nu și-a vădit satul de patru-spre-zece ani. Ați e far-

macist în Țera românescă și plecarea lui stă în legătură cu maghiarisarea pe jumătate a unuia dintre cele mai vechi institute culturale românesce.

Prin anii șese-șapte venise în Chioar o cătă de tineri învățători din școala lui *Petri*, dela Năsăud. Erau grănițeri voinici, cari aduseră cu sine multă inimă românescă și mult zel și au răspândit învățătura în părțile noastre. B. a fost întâiu învățător la noi. Surorile mele toate au învățat carte dela el. Apoi s'a mutat în Lozna, unde s'a căsătorit și după o scurtă activitate pe terenul pedagogic a murit, lăsându-și soția văduvă și copiii orfanî. Un frate al lui, căpitan în armata comună, s'a îngrijit de educația unuia dintre nepoți cât timp a trăit și el, pe urmă băiatul s'a întreținut singur la școală, cum se întrețin cei mai mulți studenți de pe la noi: cu lecții și cu câte o mică bursă.

— La ce te gîndesci? mă întrebă fratele meu, vădîndu-mă pansiv.

— Mă gîndesc la un prieten, care s'a născut în comuna acesta și care ați

trăiesce în Prahova. Cât n'ar da el, să potă fi acuma cu noi!

— Cine-i acela?

— Fiul învățătorului B., care n'a fost acasă de 14 ani.

— Trebuie să fie rău, când nu pôte cineva să vină, măcar la zile mari, să vadă plaiurile, pe unde a copilărit.

— Rău, dragul badii.

— Prietenul B. era elev în clasa VI la gimnasiul din Beiuș înainte de asta cu 14 ani. Afacerea cu steagul. Cercetare. Arest. Terorisări. Fusesem la el cu câte va săptămîni mai înainte și îl rugasem să-mi istorisescă, cum a fost istoria cu steagul.

— Cum a fost? Nu mai țin minte toate detaliurile. S'a pornit cercetare contra mea. Ședeam la Dimoie. Toți se feriau de mine ca de un lepros. Numai profesorii R. și L. se opriau și stăteau de vorbă cu mine, așa sub înserate, când mergeau acasă dela casină. Era un sergent de gendarmi, din pécate Român re-negat. Acela s'a încercat în toate chipurile

a mă îndemna să fasionez, că profesorii n'au învățat să fac aceea ce am făcut. Mi-a promis, că mă vor trimite la ori ce școală oiă vré eu, pe cheltuiala lor, numai să spun așa cum cerea el. Nu puteam să spun însă, ceea-ce nu era adevărat. O dîmnă, soția avocatului I., par' că ar fi presimțit, că voi fi ispitit și terorizat în direcția acesta, cu lacrimile în ochi m'a încurajat să nu spun alta, decât adevărul. La familia acesta nobilă am găsit adăpost, până am putut trece dincóce. Restul îl scim cu toții. Resultatul cercetărilor a fost eliminarea a trei profesori zeloși și nevinovați și... forțarea corpului didactic, compus din preoți români, de a preda studiile în cursul superior în limba maghiară.

— Ți-e dor de satul natal?

— Mi-e dor de Someș, de „mălaie“ de peste apă și de cărarea de printre mălaie... N'ași vré să mor până nu-mi voiă vedé satul.

* * *

Decât acesta mai important este *pac-tul*, séu afacerea *tarifului vamal autonom*. Afacerea acesta e mult mai delicată și scirile, ce se colportază pe socotela ei, au ore-care caracter misterios.

Din scirile, ce le-am semnalat erî ar apare, că diferențele dintre *Szell* și *Koerber* ca privire la tariful vamal autonom și peste tot cu privire la afacerea pactului, n'au putut fi aplanate. *Koerber* nu vré sé cedeze nimic din interesele austriace, *Szell* încă nu vré sé cedeze, și astfel situațiunea în afacerea pactului ar fi ajuns éráși la un punct *critic*. Diarele vieneze învinuesc pe *Szell*, că el ar fi cauza, de-ore-ce ar face sé se amâne înființarea tarifului vamal autonom.

Oficiósele ungurescî combat însé părerea acesta și declară, că între cei doi miniștri președinți bunele raporturi nu s'au schimbat cătuși de puțin și că pregătirea tarifului vamal progresază pe calea, ce s'a stabilit dela început.

La desmințirile oficióselor din Pesta „*N. fr. Presse*” răspunde, că planul după care pactul ar fi sé se debatá în sesiunea de vară a parlamentelor, a devenit aprópe neexecutabil, dér nu din vina parlamentelor, ci a *guvernelor*, cari se luptă cu *cele mai mari greutăți*. Debaterea pactului se va amâna, probabil, *până la toamnă*. Guvernul unguresc respinge orî-ce imputare, acesta însé va face-o și guvernul austriac și încă mai energic.

Reiese dér din tóte, că unii desmint, alții afirmă din nou, că situația în ces-tiunea pactului e critică. Și mai reiese, că așa cum stau lucrurile ađi, sunt fórte puține speranțe, ca tractările actuale din Viena sé se încheie în bine, cel mult decă ele vor obli calea pentru o viitoare finalizare a afacerii pactului.

*

Convocarea delegațiunilor s'a proiectat pe ziua de 6 Maiú a. c.

Congresul socialiștilor unguri. În zilele de 30 și 31 Martie și 1 Aprilie s'a ținut în Budapesta congresul socialiștilor unguri sub președința lui Iacob Weltner. Intre secretari vedein și numele unui Iosif Nistor (!) S'a adus hotărîre în favo-rul sufragiului universal. S'au proclamat următoarele principii marxiste: 1) Socialisarea mijlócelor de producție. 2) Internaționalismul și 3) Lupta de clase. Lakner Laszló a făcut propunerea, ca congresul sé declare, că socialiștii luptă *contra religiei*. Iacob Israel susține principiul lui Marx „Religion Privatsache” și declară, că religia nu trebuie confundată cu biserica și cu abuzurilor popilor. A vorbit în terminî energic și d-șóra Kerti (!) Maria. S'a luat decisiunea, sé se începă de pe acuma colecta pentru fondul electoral.

SCIRILE DILEI.

— 22 Martie v.

Studentii români la Roma. Scirî venite din Roma anunță, că a sosit acolo delegațiunea studenților români compusă din d-nii Capeleanu, Demetrescu, Bonce, Dimitriu, Ghișescu, Orănescu, Vișoiu și Xeni. C'o și înainte sosise studentul Remus Iliescu, reprezentantul secțiunii române în societatea „*Corda Fratres*”. Atât d-l Iliescu, cât și cei-lalți studenți au fost primiți cu căldură de congresiști. Se fac pregătiri pentru ocazia prezentării drapelului de onóre, pe care studenții români îl vor oferi studenților italieni. La gară studenții au fost primiți cu musică și drapele.

Liturgia slavă. Din *Trento* se anunță, că de alaltă-erî începând, *liturgia slavă* a fost introdusă în mai multe biserici, cu aprobarea scaunului papal din Roma.

Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor români din Brașov mulțamește pe acesta cale Onoratei direcțiunii a institutului „*Albina*” din Sibiu pentru marinosul ajutor de 400 cor. din quota de binefaceri. — *Comitetul*.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat dela d-nii *Leon și Adrian Roman* din lăsământul repositului lor părinte *Ludovic Roman*, căpitan ces. și reg. în pensiune: **coróne 100**; ér dela d-l paroch *Alexe Verzea* din Satulung cotisația anuală de **10 coróne**. Primescă marinosii donatori cele mai vii mulțamite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. române din Brașov*.

Studenți maghiari la Papa. Alaltăeri s'au prezentat în capela Sixtină (Roma) 400 de studenți din Ungaria în port național unguresc. Papa i-a lăudat în limba latină pe studenți, cari i-au oferit un album.

Alianța creștină a damelor din Viena își va serba Duminecă, în 12 Aprilie, aniversarea a V-a a înființării sale în salónele Winberger. Cu această ocaziune vor lua cuvântul: D-na Emilia Platter, președintă, d-na Teresa Ruzicka, v.-președintă, d-na Carolina Brskovsky, d-l Dr. Lueger, primarul Vienei, principele Alois Liechtenstein, contele Mels-Colloredo. Alianța damelor din Viena, este sciut, că ia parte activă la mișcarea de regenerare creștină, inițiată de partidul antisemit, în frunte cu Lueger.

Mandatul dela Abrud a devenit fórte căutat. Până acuma are următorii candidați: Dr. Rosenberg Gyula, Emmer Cornel, Chorin Ferencz și Mezei Mor, mai toți jidovi.

Demonstrație anti-germană în Galiția. În Tarnopol (Galiția) avú loc o mare manifestație anti-germană. Mai mult de 200 de studenți, însoțiți de lucrători,

au manifestat înaintea cercului Richter, care se află tocmai acum în acest oraș, și al cărui proprietar este un Prusian. Cercul însuși fú fórte strîmătorat. Două-zeci de studenți au fost arestați. Peste nópte demonstrațiunile s'au repetat înaintea cercului și a închisorii. În urma atitudinii tot mai amenințătoare a mulțimei, demonstrații arestați au trebuit sé fie liberați.

Timbrarea diplomelor. Decanul universității din Pesta a adus la cunoștința studenților, că conform avisului ministrului de finance, pe viitor va trebui sé se aplice pe diplome un timbru de 3 cor.

O conferență despre lepră. D-l prof. Dr. Babeș și-a dezvoltat Marți séra în amfiteatrul institutului de bacterologie, conferința d-sale despre lepră, care este a 50-a conferență a d-sale. Conferențiarul arată mai întâi, cât de teribilă este această bólă, în contra căreia nu există nici un tratament eficace de vindecare. În țéră la noi astăzi sunt 250 de leproși. Până la sfârșitul anului 1898 nu erau decăt 180 de leproși. Din statistica leproșilor decî se constată, că numărul lor se sporesce cu aprópe 70 pe an și mor 12. D-l prof. Babeș spune, că această teribilă bólă nu póte dispáre, decăt printr'o severă izolare a leproșilor. Numai astfel maladia nu se va puté lăți. În consecință, d-sa cere sé se ia severe măsuri de izolare a tuturor celor, cari se vor dovedi bolnavi de lepră.

Călătoria Reginei Margareta Se confirmă scirea, că véduva Reginú *Margareta* a Italiei, va visita în cursul lunii Maiú Orientul Europei și locurile sfinte dela Ierusalim și probabil va visita și România.

Dislocări de trupe. Tómnă trecută s'a întors din Bosnia un batalion al reg. 51 din Clușiú. În locul acestuia se duc în Bosnia 2 batalióne ale reg. 63 din Bistrița, ér în locul acestora la Bistrița vin două batalióne a reg. 83 din Alba-Iulia. Bataliónele din Bistrița au sosit alaltă-erî cu trenul de pe Valea Someșului la Clușiú, de unde și-au continuat drumul pe linia statului.

Regele Danemarcei Christian IX va serba în 8 Aprilie a. c. aniversarea a 85-a a născerii sale. La acesta serbare vor lua parte cei mai mulți dintre membrii familiei. Ducele și ducesa de Cumberland, însoțiți de două din fiicele lor, au sosit la Copenhaga, așa și împărătesa véduvá Maria Feodorovna a Rusiei. S'astéptă și regina Alexandra a Angliterei, pe care numai furtuna pe mare a reținut-o până acuma la Londra.

Danev la Țarul. O scire telegrafică din Petersburg spune, că Țarul a primit în audiență pe ministru-președinte bulgar *Danev*.

Gorkij și guvernul rusesc. Marele scriitor rus Maxim *Gorkij* — după-cum

s'a anunțat deja mai înainte — a fost internat din ordinul guvernului rusesc într'un loc din Caucas. Gorkij e binisor tractat, fi dau din abundență tot ce-i trebuiesc și i-se permite sé și scrie. Gorkij scrie micî narațiunii, cari sunt supuse unei censurî rigoróse.

Inaugurarea noului edificiu al parlamentului elvețian. În ziua de 1 Aprilie a avut loc inaugurarea noului edificiu al parlamentului elvețian în orașul Berná. Cu această ocaziune presidentul federațiunii, Zemp, a pronunțat un discurs, la care a răspuns președintele consiliului național Meister și președintele consiliului staturilor Reichlin. După inaugurare s'a deschis sesiunea estra-ordinară de primă-vară. Construirea edificiului a durat opt ani și a costat 8 milioane franci. Tot materialul a fost procurat în Elveția, de-asemena cu executarea au fost însărcinați tot lucrători și artiști elvețieni.

Limba și farmacia. Ce rol jócă limba în tóte relațiunile vieții se vede dintr'un cas din Praga, unde medicul a prescriș un medicament pentru un bolnav în limba germană, ér farmacistul, care era un nationalist ceh, a pus o semnătură cehă pe țidula de pe sticlă. Locțiitorul din Boemia a dat acum un ordin cătră gremiul farmaciștilor, în care se dá instrucțiunea severă, de a-se conforma în viitor prescripțiunii medicale. — Cine nu vede, că șovinismul deplasat aplicat până și în farmacie, póte sé coste vieța unui om?

Furtună în Berlin. O depeșă de alaltă-erî anunță, că în Berlin a fost o mare furtună, care a pricinuit pagube însemnate. Multe case au fost descoperite, multe coșuri (urlóie) dărîmate și mulți ómeni furá răniți. Un copil, ridicat de vânt, a căpétat răni mortale.

Otrăvire de soldați. Din Neapol se scrie, că într'o casarmă de acolo s'au pus la diferite locuri brânză otrăvită, pentru a stîrpi șorecii. Mai mulți soldați, nesciind de acesta, au luat brânza și au mâncat-o. Ei s'au îmbolnăvit grav.

În urma revoltei din Triest au fost condamnați o mulțime de muncitori la pedepse grele. Cităm câte-va casuri: Muncitorul cu ziua Andreiú Cernigoiu, fiind-că a spart cu pietri o laternă, la 13 luni temniță grea înăsprită cu post în fie-care a doua lună; Narciso Toschi la 9 luni temniță grea înăsprită cu post, pentru-că s'a încercat a libera pe un arestant din mâinile gardei și a strigat mulțimei: „Voi sunteți cincî-zeci de mii și nu puteți scăpa pe un arestant!” Vinčențiu Millich la un an temniță grea, fiind-că s'a reședit cu umbrela asupra militarilor; Alcide Malner la 15 luni temniță grea înăsprită cu post, fiind-că a spart o laternă.

Vapórele române. Étä situațiunea vapórelor serviciului maritim român: „Principesa Maria” a reluat la 26 Martie cursele Constanța-Constantinopol; „Regele Carol” se află în repaus la Constanța, pentru a i-se face reparațiunea carenei sale; „Bucureșci” a plecat la 17 Martie din Sulina cu cereale, și cu 150.000 klgr. de conserve de carne, și va sosi la Rotterdam; „Constanța” a plecat la 27 Martie din Rotterdam cu cărbuni și alte mărfuri, și va sosi la 11 Aprilie la Brăila; „Dobrogea” a plecat la 28 Martie din Rotterdam și va sosi la 13 Aprilie la Galați; „Iasi” a plecat la 30 Martie la Sulina cu destinațiunea pentru Rotterdam, având cereale; „T.-Severin” încarcă la Brăila, și va pleca ađi la Rotterdam.

Un roman. Înainte de asta cu câțiva ani hornarul Ioan Kun din Böszörmény venia adese-ori la Dorog spre a mătura hórnele. Aici se amorisase de el fata unii betățén cu numele Elena Toth. După óre care împotrivire părinții s'au învoit sé-și dea fata după Kun. În urma căsătoriei Kun obținú postul de hornar comunál în Miskolecz, de unde era originară sórá-sa și ca atare avea frumoșe venituri. Nu

— Veđi, frate, sé am atăția florinî, de câte ori am trecut pe aici în cei 22 de ani, de când a venit sora în Lozna, așî puté plăti două clopote la „biserica cea roșie”, sé fie trei.

— Las' sé fie numai unul până n'om avé și noi o biserică de piatră.

— Și mai totdeuna am trecut cu inima plină de bucurie, dér am trecut odată din Lozna spre casă cu obrazii udați în lacrimi.

— De ce?

Era în vacanța anului 1883. Terminasem clasa VI. Cumnatul meu, notar în Lozna, își luase de scriitor pe Herșu, ginerele unui jidov bogat din acea comună. Jidovul nu avea mai multă carte, de câtă se învață în trei clase primare, dér era înzestrat cu tóte calitățile și vițiile rasei sale. Pe atunci nu se cerea încă atățea școlî, pentru-ca sé fie cine-va admis la esamenul de notar. Scurt înainte de votarea legii, care introduse 6 clase pentru notariat, Herșu s'a prezentat la esamen și a reușit. Li trebuia acum și un post. Și atățea s'a

tot învățit și a intrigat în potriua cumnatului, până a reușit sé-i mijlocéscă suspendarea. Herșu ajunsse notar substituit în Lozna...

Noi umblam la pădure în Lozna. De când ajunsese însé Herșu la putere, s'a pornit o eră de persecuții contra nóstră. Într'o đî vine sluga singur acasă. Boii și carul îi sechestrare Herșu.

— Du-te, dragul mamei și vorbește cu Herșu, sé ne libereze boii—dice mama, tu ești acum băiat mare.

Și m'am dus la cancelarie. Era Mercuri și đî de jalbe pentru Lozna. O mulțime de bărbați și femei adunați în jurul lui Herșu. Care plătia „porția”, care avea vr'un proces de „bagatele”. Eu mă adresez puternicului cu rugămintea, sé ne libereze boii, căci noi avem dreptul, de a căra lemne din Lozna. Și m'am adresat în ton familiar, căci dór' eu îl învățasem pe Herșu ortografie și stil.

Herșu însé îmi răspunde în ton arrogant, că ne va înțerca dela pădure, de óre-ce până acuma am fost numai tolerați

și ducem lemne din Lozna și că de acum s'a sfârșit cu chilipirul.

Femeile indignate de purtarea lui bruscă, începură sé-l róge pentru mine. „d-le Herșu, fie-ți milă! E „prunc” fără tată!” — Tata murise în acel an, dér învovarea stării mele de orfan din partea femeilor, în fața unui jidov, venit cine scie de unde, ca sé ne asuprécă, — m'a umplut de mare ciudă și în sentimentul nedreptății, ce mi-se face, îmi curgeau lacrimile șiróie pe obraz... Jidovul însé a rémas neclintit în hotărîrea sa.

Am venit acasă fără ispravă.

Dreptatea cumnatului a esit peste cât-va timp biruitoare, ér Herșu s'a mutat în alte ținuturi, unde a murit, în grozave chinuri... de lepră, după-ce a avut de a suferii și alte neplăceri, în urma purtării sale.

Intre asemenea gânduri și vorbe sosirăm în sat, unde furăm primiți cu multă dragoste de cei pe cari de mult timp nu-i vedurăm.

Delulelea.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Ferăstrău și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, senu Agricultură generală. 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. **Fitotechnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 côle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1899. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootechnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, diu preună cu lănarie și lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. **Economia Rurală**, senu organizațiunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesc esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din tote țerile locuite de Români, pe basa progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru școalele populare compusă de Teodor Roșiu, învătător la școala principală română din Lăpușul-Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. pl. 5 b Porto.

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărăc în țără săracă“. Editiunea. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Rânța Butăscu. Edițiunea „Amicului Familiei“. Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca pr-ot. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Excursiuni pe muntii Terei Bârsei și a Făgărașului din punctul „La om“ de pe „Bucei“ până dincolo de „Negoiul“. Descrier, întregite cu schițe istorice despre Caselele și țera Făgărașului de I. Turcu prononțat pensionat al comitetului Făgăraș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.

Novela de Sienkiwicz: „Natură și viață“. „Sluga veche“ și „Ianco musicantul“. Traducere de I. C. Panțu; o broșura de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

De asemenea se recomandă:

I. C. Panțu: „In plasă“. „In Baită“. „Cale grea“. „La Côle“. „La cărciuma lui Tiriplic“. **Schițe din viața dela țera**. O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani + 5 bani porto.

I. C. Panțu: „La țerg“, povestire din viața unui cioban. O broșură diu 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

Antropomorfisme și Antiantropomorfisme în limba română de Nicolae Săbău. În limba noastră scrierile de felul acesta sunt rare și scrierea acesta a d-lui profesor la gimnaziul român din Ios. Năuică se distinge nu numai prin conținutul său bogat și sistematic, preberat după striete metode științifi e, ci și prin limbajul său scris la înălțul tuturor. Autorul e curios ut și din scrierile sale folklorice filologice de până acuma. Cartea ce anunțăm acum, se poate procura de la Tipografia A. Mureșianu cu 80 bani (+ 5 bani porto)

Români Saceleni. Causale decalate teoretice economice și mijlocele de îndreptare și eritațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 tani plus 5 bani porto.

Trilby, roman în românește de Afina Tusiia. Prețul 2 cor. plus 20 bani porto

„**Clupe de repaus**“ de Sorcovă. Un volum elegant, care pôte ocupa loc pe masa ori-cărui salon. Prețul 2 corone (Pentru România 2 Lei 50 bani) porto extra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special această nouă apariție literară. În acest volum găsim un limbaj frumos românesc și niște povestiri scrise cu atâtă spirit, încat cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai citit-o totă. Se pôte procura la Tipografia A. Mureșianu pe lângă trimiterea prețului indicat plus 20 bani porto.

„**Carnetul Roșu**“, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de Moșul O broșură de 104 pagini, format octav mic. Broșura oferă o lectură ușură și distractivă. — „**Voșul**“ e cunoscut cetitorilor noștri din numărösele sale lucrări publicate în foiașiarul nostru. Pprețul cu posta 60 bani.

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă, de I. C. Panțu. O cartă bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I-VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„**Curs complet de corespondența comercială**“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiune, recomandatiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupone etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Acastă broșură conține: **afacerile de credit cambial și afacerile de bancă**. Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple esplicate amănunțit. Prețul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu. Tractăză principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848-49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848-49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„**Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa**“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Ruger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două porrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„**Pintea Vitezul**“, tradițiuni legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reteranul. O-a mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din tote părțile, pe unde a umbat Pintea. Prețul 40 bani plus 6 bani porto.

„**Românii în sat și la ôste**“. Acesta este titlul unei noue cărțicele, ce d-l Ioan Pop Reteranul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

„**David Almasianu**“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura acêste, presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„**Reflexiuni fugitive**“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthy László intitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Prețul 40 bani. (+ 56 p.)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blăși. Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparand al din Blăși.

„**Pentru memoria lui Avram Iancu**“, op-tul dat către ministru de interne D. P. rez. prin d-l Dr. Amos Frăncu în baza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 coronă. În România 2 lei plus 5 bani porto

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Iheing traducere de Teodor V. Pacățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. port.)

„**Țeranul român și ungar din Ardeal**“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor (+ 5 b. porto).

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iracie Tomătescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Aprilie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.80
Renta de corone ung. 4%	97.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.25
Bonuri rurale ungare 4%	97.15
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	203.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	163.25
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hârtie austr.	101.50
Renta de aur austr.	120.85
Losuri din 1860.	153.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.09
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	697.—

Acții de-ale Băncei austr. de credit.	697.—
Napoleondorf	19.—
Mărci imperiale germane	117.80
London vista	240.—
Paris vista	96.—
Rente de corone austr. 4%	96.—
Note italiene	99.—

Cursul pieței Brașov.

Din 4 Aprilie n. 1902.

Bancnota rom. Cump.	18.98	Vând.	19.—
Argint român.	18.40	„	18.—
Napoleondorf.	19.—	„	19.—
Galbeni	11.30	„	11.—
Ruble Rusesco	126.—	„	127.—
Mărci germane	58.50	„	—
Lire turcesci	10.72	„	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	„	101.—

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecinire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiciose la stomach și pântece, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2.— Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de răcoala. Prețul unei sticle originale plumbate, Corone 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pele-i, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucati Cor. — 40 Cinci bucăți Corone 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchschaub 9

Comande din provincia se efectuează zilnic prin rambursă postală.

La depozite se se coră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoșii, Teutsch & Tartler.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

ANUNCIURI

(inserțiuni și reclame)

sunt a se adresa administrației gazetei în Brașov.

Adm. istr. „Gazetei Transilvaniei“